

РЕЦЕНЗИЯ

- от проф. д-р **ХРИСТО БОГДАНОВ ЖЕЛЯЗКОВ** дм, началник на **Клиника по неврохирургия на УМБАЛ „Св. Георги“ – Пловдив**

- На дисертационния труд на тема „**ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ СЛЕД УРАНОПЛАСТИКА ПРИ ДВЕ ХИРУРГИЧНИ ТЕХНИКИ**“ за присъждане на образователната и научна степен „**ДОКТОР**“, в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина, докторска програма по пластично възстановителна и естетична хирургия, на основание на чл.4 ал.2 от ЗРАСРБ, и в изпълнение на чл.30 ,ал.2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ на МУ- Пловдив и по решение на Факултетен съвет / №5/12.07.2023г./ на МФ.

- Автор на дисертацията - д-р **КОСТАДИН ГИГОВ**-докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Пропедевтика на хирургическите болести“, МФ, МУ -Пловдив -секция по пластично-възстановителна и естетична хирургия.

- **НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ – ПРОФЕСОР Д-Р ЮРИЙ АНАСТАСОВ, ДМН**

Кратки биографични данни за докторанта: д-р Костадин Гигов е роден на 24.11.1982 г. Завършва медицинско образование в МУ- Пловдив през 2007 г. През 2021 г. придобива диплома и по специалност „Здравен мениджмънт“. От 2005 до 2009 г. работи в Медицински център по пластична хирургия „Д-р Антон Тонев“, а от 2009 г. е назначен в УМБАЛ „Свети Георги“, като лекар-специалист в Клиника по пластично възстановителна и естетична хирургия за деца, където работи и понастоящем. През 2013 г. придобива специалност по „Пластично възстановителна и естетична хирургия“. От 2015 г. работи на втори договор към МБАЛ „КАРИДАД – Пловдив.

Преминал е следните курсове и специализации:

- 2016г.– Специализация по пластична хирургия в Швеция град Малмьо Университетска болница – Лунд, Клиника по Пластична и Реконструктивна хирургия, Катедра по клинична науки, под ръководството на Проф. Хенри Свенсон,
- Магнус Бекер (вродени лицеви аномалии) и Мартин Оберг (реконструкция на ушната мида)
- 2013г.Специализация по пластична хирургия във Франция град Лил Университетска болница “Hospital Roger Salengro Plastic Reconstructive Surgery“, под ръководството на проф. Пелерен (водещ специалист в Краниофациалната хирургия) и проф. Вероник Марино (водещ специалист по Реконструкция на гърда);
- 2012 г. - Университет по Максило - фациална хирургия - Словения, гр.Любляна, обмяна на опит в областта на вродените лицеви аномалии под ръководството на проф. Ю. Анастасов и проф. В. Кожел.

Владее отично английски език – говоримо и писмено.

АКТУАЛНОСТ НА ПРОБЛЕМА

Една от най-честите вродени аномалии в кранио-фациалната област са цепките на устните и на небцето – около 1 на 750 новородени. Хирургията на тези аномалии е трудна, изисква се мултидисциплинарен подход в лечението им и не съществува пълен консенсус и единна стратегия в цялостното поведение при тях.

Последните десетилетия проектът Eurocleft спомогна за стандартизирането на този подход не само за етапите на хирургичното лечение, но и за стандартизиране на правилата за проследяване и диагностика. Представител в проекта за нашата страна е проф. Юрий Константинов Анастасов, дмн. Завеждащ Отделението по ПВЕХ, УМБАЛ „Св. Георги“, гр. Пловдив. Създаден е екип, който се утвърди като единственият в мултидисциплинарен специализиран център за лечение на лицеви аномалии, като поема и лекува 90% от случаите в страната. Беше създадена и неправителствена организация АЛА на родителите на деца с лицеви аномалии, която координира работата на мултидисциплинарните екипи. От 2010 г. е създаден регистър база данни за лицеви аномалии, който се превърна в Електронно досие, а чрез дофинансиране от Канадската организация Транс-форминг фейсес усилията са насочени към създаване на глобални оценки за всеки аспект от лечението на определени възрасти – 5-7 години, 8-10, 11-14, 15-18.

Именно възможността за такава глобална оценка е предизвикателството пред настоящето проучване да се сравнят по този начин резултатите от най-често използваните оперативни методики.

Структура на дисертацията: Дисертационният труд на д-р Гигов е представен на 210 страници. Оформен е правилно според изискванията и е написан с необходимата академичност на изразните средства. Съдържа: Въведение и литературен обзор- 31 страници; Цел и задачи-1 стр.; Материали и методи- 37стр.; Собствено проучване с резултати и обсъждане 95– 36 стр., заключение, изводи и приноси- 3 стр.; Библиография- 26 стр. Дисертацията е онагледена с 33 таблици и 113 фигури и три приложения..

ЛИТЕРАТУРЕН ОБЗОР :

Литературният обзор е достатъчно пространен и актуален и съдържа данни за честота и разпространението на лицевите цепки; етиологията и генетиката; нормалната и патологична анатомия и ембриогенеза; класификация; обзор на хирургичните методи на лечение и организацията на това лечение. В последния раздел са описани основните стандарти за документация и оценка на проследяването на говорните нарушения и зъбно-челюстните деформации, което е предпоставка за изработване на собствените методики.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ :

Целта на проучването е да се анализират ранни и късни резултати от оперативните корекции на небцето при два хирургични метода – закрыта уранопластика по Анастасов и модификация на Veau-Wardill- Kilner, при пациенти с вродени цепнатини на устната и небцето или само на небцето и да се установят предимствата и недостатъците на двете техники чрез следоперативно проследяване на усложненията , говорните резултати и зъбно-челюстното развитие.

Задачите следват поставената цел: **1.** Сравнителна оценка за наличието на ороназални фистули при прилаганите от екипа две основни оперативни техники;

2. Анализ на говорните резултати **3.** Оценка на зъбно-челюстното развитие и на зъбно-челюстните деформации .

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ:

Материалът на проучването обхваща 382 пациенти на възраст 4-15 години , хоспитализирани в Отделението по Пластична, възстановителна и естетична хирургия за деца, УМБАЛ „Св. Георги“ ЕАД гр. Пловдив за периода от 2005 до 2022, разделени на две групи според използваната оперативна техника. От общия брой пациенти **204 (53%) са оперирани по модифицираната техника на Veau-Wardill-Kilner** и **178 (47%) по техниката на Анастасов** . Използвани са ясни и адекватни включващи и изключващи критерии.

Всички използвани **методи** са базирани на възможността за проследяване на пациентите в електронния регистър EMRFA- Electronic Medical Register for Facial Anomalies (ЕМДЛА). Много екзактно са описани и онагледени двата хирургични метода. Систематично и подробно са представени методиките за обща оценка на следоперативните резултати; методиките за логопедична оценка, оценка на лицево-челюстното развитие и зъбно-челюстните деформации. Статистическият анализ на първичните данни е реализиран със статистически софтуерен пакет

СОБСТВЕНИ ПРОУЧВАНИЯ ,РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНИЯ:

Собствените проучвания Д-р Гигов е представил систематично, следвайки трите основни поставени задачи, като след всеки раздел е извършено задълбочено обсъждане и изводи. По отношение на ороназалните фистули проучванията в дисертационния труд доказват ,че тежестта и честота им са в пряка зависимост от предоперативната тежест на цепнатината, но при средни и над средни по тежест форми резултатите са по-добри при техниката на Анастасов. Логопедичното проследяване е базирано на задълбочено проследяване в три възрастови групи и показва сравними говорни резултати при двете методики. В проучванията по трета задача , проследените чрез два основни индекса пациенти са разделени в две

възрастови групи , което води до адекватни изводи по отношение тежестта на зъбно-челюстните деформации и необходимостта от ортодонтско лечение при различните видове цепнатини , като се установява , че по отношение на зъбната оклузия резултатите при техниката на Veau-Wardill-Kilner са по-неблагоприятни .

В заключение дисертантът установява, че новата техника е приложима при почти 70% от всички форми на цепнатини на устната и/или небцето; говорните резултати при двете техники са сходни с малък превес за по-добри говорни показатели при техниката на Анастасов. Подчертава значението на създадената връзка между специалистите в ЕМДЛА – Електронно медицинско досие за лицеви аномалии, необходимостта от въвеждането на глобалните оценки и изискването да се категоризират приоритетите в терапиите за всяка специалност , а АЛА и екипът в центъра да въвежда и ползва в ЕМДЛА консенсусни национални методи за оценка на говора.

ПРИНОСИ:

Посочени са 7 приноса с оригинален характер и 7 приноса с потвърдителен характер. Оценявам като изключително важен и уникален за страната приносът за създаване на проект за национална мрежа за мултидисциплинарно лечение и диспансерно наблюдение на пациентите с лицеви аномалии, което се извършва от екипа на проучването -Отделение по ПВЕХ и АЛА с подкрепата на водещи международните организации - - Smile Train и Transforming Faces ,като анализът на говора и лицево-челюстния растеж са извършени според протоколи, които са в синхрон с международните протоколи за документация.

БИБЛИОГРАФИЯ :

Библиографията съдържа 399 литературни източника – 17 на кирилица и 382 на латиница.

ПУБЛИКАЦИИ:

Дисертантът има общо 9 пълнотекстови научни публикации във връзка с дисертацията- 2 на английски и 7 на кирилица. Освен това има 17 участия в научни форуми -7 на международни конгреси и 10 у нас.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ :

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитието на академичния състав на Медицински университет – Пловдив.

Дисертационният труд показва, че докторантът **притежава** теоретични знания и професионални умения по научна специалност Пластично-възстановителна и естетична хирургия, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено в дисертационния труд и автореферата и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен 'доктор'** на Д-р Костадин Гигов в докторска програма по Пластично-възстановителна и естетична хирургия.

Пловдив, 10.08.2023г.

Застава по изследване

Реценз. № 51, Б. "В" Регионален (И.О.) № 25/07

Проф. Христо Желязков, д.м.

